

Miras

Hamdi ÜLKER

-Değerli Dostum Hasan Erkayran'a-

Hasat Ağa bu defa gerçekten çok hastaydı. Günlerdir yatağından kalkamamıştı. Aslında taşı sıkıca suyunu çıkaracak kadar güçlü kuvvetli adamdı. Nasıl olmuşsa bahar ayında nevazil hastalığı yüzünden yataklara düşmüştü. Ateşler içinde yanıyor, gözlerinden akan yaşları silmeye mendil dayanmıyordu. Burnu sürekli silinmekten patlıcan gibi morarmıştı. Yemeden içmeden kesilmiş, gündün güne erimeye başlamıştı. Bir yıl boyunca bu dördüncüsüydü ancak kendisini, hayatı boyunca hiç bu kadar güçsüz hissetmemişti.

O kadar mal mülk sahibiydi, o kadar dostu ahbabı olmuştu, yedirmiş içirmişti ama günlerdir hasta yatıyor olmasına rağmen ziyaretçilerinin sayısı bir elin parmak sayısını geçmemişti. Gelenler ise felaket tellalı gibiydiler.

“Bu insanlar neredeler, neden gelip hâlimi hatırıma sormazlar?” diye arada sorardı hanımlarına. Her defasında; “İş güç zamanı, herkes tarlada, bağda, bahçede çalışır Ağa’m, ondan gelememişlerdir” cevabını alırdı.

Dün akşama doğru ziyaretine köyün aksakallılarından Hacı Yusuf Efendi gelmişti. Daha içeri girer girmez sağ elinin parmak uçları ile Hasat Ağa’nın ayağına dokunmuş ve yanı başına oturmuştu. Kısa süren bir hasbıhâlden sonra helallik isteyerek gitmişti. O gittikten hemen sonra Hasat Ağa’yı ilk kez ölüm korkusu sarmıştı. Bir an önce iyileşip ayağa kalkmalı ve düşman çatlatmalıydı.

Ölümlerle yaşam arasındaki ince çizgi üzerinde kendisini dengede tutmaya çalışarak günü akşam etmişti. Akşama doğru Küçük Hanım seslendi “Hasat Ağa’m misafir var, Boşboğazların Çopur Memmet geldi.” Ağa bir günde ikinci felaket tellalını daha ağırlayacak güçte değildi ama kapıya gelen misafiri geri çevirmekte ağalığın şanına leke sürecekti. Yatağından hafifçe doğruldu; “Gel hele Çopur, şöyle yukarı geç.” dedikten sonra tekrar kafasını yastığına koydu. Çopur Mehmet, odanın kapısından içeriye girer girmez selam verdi ve bir eli ile ağanın ayağına dokunduktan sonra yatağı yan başındaki peykeye oturdu. Bir yandan hâl hatır soruyor, bir yandan da peykenin üzerindeki mindere iyice kuruluyordu.

Ağa, ağız ucu ile Çopur'un sorularını cevaplandırıyor ama bir yandan da ne zaman boşboğazlık yapmaya başlayacağını merâk edip duruyordu. Çopur'u fazla konuşturmamak için ise hiçbir şey sormuyordu. Çopur bir süre oturduktan sonra kalkacakmış gibi toparlandı. Tam kalkacakken lakabının şanından olsa gerek bir şeyler söylemeden kalkamayacağını anlamış ve başlamıştı anlatmaya ...

“Ağa'm bu sene kaçınıcı keredir böyle hastalanıyorsun, Azrail sizin evin etrafında dolanıp durur herhâlde, kendine dikkat edesin.” diyor ve ardı ardına anlatmaya devam ediyordu. “İrahmatlık babam da senin gibi iki kere hastalandı, üçüncüsünde azırayılın pençesinden kurtulamadı.”

Ağa bir yandan derin derin soluyor bir yandan da fesüphanallah çekerek sabırlı olmaya çalışıyordu. Çopur'un söylediklerini duymamak için o anda sağır olmayı yeğlerdi ya da sağırlık pazarda satılıyor olsa hemencecik satın aldırırdı.

Bir ara ağanın iyice rahatsız olduğunu anlamış olmalıydı ki konuyu değiştirerek başka şeylerle sohbetine devam ediyordu.

“Ağa'm bu sene de havalar hiç iyi gitmiyor. Neredeyse Mayıs geldi ama daha sırtımız kızmadı bir türlü, mübarek yağmur da yağar da yağar. Karpuzlar iyi olmaz herhâlde bu sene...”

Bu konu da ağanın fazla ilgisini çekmemiş olmalıydı ki hiç cevap vermemişti. Bir ara duraksadıktan sonra bir iki kere öksürdü ve boğazındaki gıcığı yutkunduktan sonra konuyu değiştirerek anlatmaya devam etti.

“Ağa'm ben derim ki; ölüm var kalım var, dünyanın bin bir türlü hâli var. Hakkını helal et ama bir çift sözüm vardır sana.” Ağanın sabrı tükenmiş ve Çopur'u kovmamak için kendisini zor tutuyordu. Çopur ise ağanın homurdanmalarına aldırış etmeden söyleyeceği son sözünü söylemeye çalışıyordu.

“Bekir Ağa öldükten sonra onun çocukları senin yanında yanaşma gibi kaldılar, el gün ne der bilmem ama öbür tarafta hakta kalırsın, ölmeden evvel o kardeşinin mirasını yetimlerine ver de öyle git yaratanın huzuruna.” Ağa iyice bunalmış ve artık dayanacak gücü kalmamıştı.

“Ulan Çopur, ulan boşboğaz; ölmeden teneşire yatırdın beni kalk defol git şuradan!”

Çopur Mehmet, Hasat Ağa'yı hasta yatağında ziyaret etmenin ve helalleşmenin huzuru ile yerinden kalktı, şalvarını düzelttikten sonra ağaya son bir kez “Allahaismarladık” ederek oradan ayrıldı. Ağa kan ter içerisinde kalmıştı. Öfkeden bağırıp çağırıyor, yatağından kalkmaya çalışıyordu. O sırada ağanın bağırmaclarını duyan Büyük Hanım hızla odaya giriyordu. Ağanın rengi atmış kafasının bir yanına doğru kayan takkesinin altından yüzüne doğru terler akıyordu. Büyük Hanım,

elindeki havlu ile ağanın yüzünü, boynun ve sırtını iyice kuruladı. Çok terlemişti, âdeta sırlıklam olmuştu. “Çamaşırlarını değıştirelim” diye mırıldandı. “Hayır... Kalsın, istemez!” diye öfke ile karşılık veriyordu Büyük Hanım’a.

Büyük Hanım’a hiç sert davranmazdı ağa, hastalık iyice sinirlerini de bozmuştu. Çok gaddardı, merhametsizdi belki ama o huylarını o zamana kadar diğerleri için kullanmıştı. Büyük Hanım, ismi gibi büyük ve asil bir insandı. Ağa kıızıydı, annesi onu gerçek bir hanım gibi yetiştirmişti. Öyle ki kocası üzerine kuma getirdiği zaman bile hatayı kendisinde aramış ve kaderine ram olmuştu. Ağa ise bu davranış karşısında yaptıklarından utanmış ve onun bu asil duruşu karşısında mahcup olmuştu. Ona karşı ezikliğinden olsa gerek bugüne kadar sert bir söz bile söylememişti Büyük Hanım’a ...

Bir an hata yaptığını anladı ve kafasını önüne eğerek sadece “affet beni” diyebilirdi. Büyük Hanım kızmamıştı zaten. Bu, günlerdir hasta yatağından dışarıya çıkamamanın vermiş olduğu sıkıntıydı. Her ne kadar ehlinamus, merhametli bir insan olmasa da kendisine karşı o güne kadar yanlışı olmamıştı.

Ağanın üstünü başını düzelttikten sonra karyoladan aşağı kayan yorganını toplayıp yatağının üzerine koyarken bir eli ile de ağanın ayağına dokundu. Ağa iyice işkillendi. İki gündür bu gelip gidenler neden ayağına dokunuyorlardı? Bu hareket iyiden iyiye canını sıkmaya başlamıştı. Büyük Hanım’a kızamazdı ama bu hareketin anlamını sormalıydı artık.

“Bu gelen misafirler neden gelir gelmez ayağıma dokunuyorlar?” diye sordu. Büyük Hanım ne diyeceğini, nasıl cevap vereceğini bilememiş ağzında gevelediği bir iki sözle durumu idare etmeye çalışıyordu. Fakat ağa görmüş geçirmiş adamdı, hiç inanacağına benzemiyordu.

“Ya geveleme de söyle, nedir bu hareketin anlamı?” diye sordu. Büyük Hanım’ın hâlâ mırın kırın ettiğini görünce sesini biraz daha yükselterek sordu. Büyük Hanım artık dayanamadı ve anlatmaya karar verdi. Ama kelimeler bir türlü ağzından çıkmıyor âdeta dili şişmiş gibi konuşamıyordu. Birkaç kez denedi ama anlatamayacağını anlayınca ağaya; bunu ancak Çopur Mehmet’in anlatabileceğini söyledi. Ağa bu sözler üzerine kanser olduğunu öğrenen bir hasta gibi iyice öfkelenmiş ve tedirgin olmuştu. “Tez çağırın o boşboğazı” dedi ve yattığı yerden doğruldu. Büyük Hanım marabalardan birisi ile Çopur Mehmet’e haber salmıştı. Çopur çok geçmeden bir eli ile şalvarını çeke çeke ağanın evinin önüne damlamıştı. Odanın kapısını usulca açar açmaz ağanın “dur orada” diye tepkisi ile karşılaşmıştı.

Ağa, derin bir nefes aldıktan sonra sakinleşti ve Çopur’a gelir gelmez ayağına neden dokunduğunu sordu. Çopur bıyık altından hafif gülümsedikten sonra,

“Ağa’m, can ayaktan çekilmeye başlanmış” dedi. Ağa bu hareketin anlamını

anlamıştı ama Çopur hâlâ anlatmaya devam ediyordu. “İnsanın canı çıkmaya başladığı zaman, önce ayakları soğur sonra bedenine yayılmış.” diye anlatmaya devam ederken, arkadan bir el Çopur’u dışarı doğru çekiyordu.

Acaba gerçek miydi bütün bunlar? Çopur gerçek mi diyordu? Hadi Çopur’u bırak Hacı Yusuf da helallik istemişti. Ya Büyük Hanım ...

Yok, henüz ölmek için çok erkendi. Daha yapılacak birçok işi vardı. Hem zaten topu topu daha yetmiş beşçik yaşamıştı. Büyük Hanım ne ise de Küçük Hanım daha gençti. O ölürse herkesin gözü onda kalırdı. Bu sene mahsul çok olursa yine birkaç dönüm arazi alacaktı. Sonbaharda turaç avına gidecek, dağları, taşları gezecekti.

Arada bir, eli ile ayak parmaklarını yokluyor, vücut ısısını kontrol ediyordu. Ayakları soğumasın diye de kalın çoraplar giyiniyordu.

O geceyi de garabet rüyalar görerek geçirmişti. Sabah çok zor olmuştu. Büyük Hanım her zaman olduğu gibi o sabah da erkenden ağanın kahvaltısını hazırlayıp getirmiş ve yine sadakatini göstermişti. Küçük Hanım öğleye doğru ancak yerinden kalkıyordu. Hasat Ağa, kahvaltıdan yine bir lokma bile yiyememişti. Bir bardak çayı da hanımın zoru ile ancak içebilmişti. Bir ara ufuktan yeni yükselen güneşi uzun uzun seyre daldı.

“Acaba verse miydik çocukların hakkını?” diye mırıldanmaya başladı. Hanım, söylenenlere bir anlam verememişti. Sessizce ağayı dinlemeye devam ediyordu.

“Rahmetli Bekir öleli tam dokuz yıl oldu. Pek makbul bir adam değildi ama Çopur’un dediği gibi hakkı sahibine teslim etmek lazımdı. Akşama doğru marabalarla haber sal, Hasan ile Yılmaz tez buraya gelsinler.”

Hasan ile Yılmaz, Hasat Ağa’nın rahmetli kardeşi Bekir Ağa’nın oğullarıydılar. Babaları öldüğü zaman onlar daha çok küçüktü. Hasat Ağa bir süre sonra annelerine göz dikince köyün öte başında bir kulübe çevirip oraya taşınmışlar ve marabalık yaparak geçinip gidiyorlardı. Hasat Ağa o güne kadar onlara malından zırnık koklatmadığı gibi, kendi babalarının malını da onlara yâr etmemişti. Şimdi neredeyse askerlik çağına gelmişlerdi. Anneleri ile birlikte geçinip gidiyorlardı. Hasat Ağa’ya da ihtiyaçları kalmamıştı.

O akşam işten yeni gelmiş annelerinin hazırladığı sofraya karınlarını doyurmak için oturmuşlardı. Eğlenceli geçen bir günün akşamında fakirhanelerinde yer sofrasına bağdaş kurup, annelerinin pişirdiği tırşige kaşık sallamanın zevki bir başkaydı. Günün yorgunluğu kısa zamanda unutulup gidiyordu. Tarlada çalışırken aynı zamanda hoş latifeler yapılır, güzel fıkralar anlatılırdı. O güne ise marabalardan Kadir amcanın latifeleri damgasını vurmuştu. Bir yandan yemeklerini yiyor, bir yandan da gündüz Kadir amcanın anlattıklarını tekrarlayarak gülüyorlardı.

“Bizim Kadırlililerle, Kozanlılar arasında ta asırlardır sürüp gelen bir çekişme vardır” diye başlamıştı sözlerine Kadir Efendi. Ardından anlatmaya devam etmişti. Hani Sultan Selim Han Mısır seferi sırasında Kadırlı ve Kozan civarlarında mola verir ve ordusu ile birkaç gün dinlenir. Bu sırada Kadırlılı ve Kozanlılar padişaha ve askerlerine hizmet etme yarışına girerler. Bu hizmet yarışı padişahın ve askerlerinin çok hoşuna gider. Birkaç gün dinlendikten sonra artık yolculuk zamanı gelmiş ve hazırlıklar başlamıştı. Hünkâr Sultan Selim Han, Kozan’ın ileri gelenlerinden birisini yanına çağırır. Tabii ki bu tercih Kadırlilileri pek hoşnut etmez. Aralarında homurdansalar da koskoca padişahı o, kalkıp itiraz edecek hâlleri yoktu. Sultan Selim, heybetli cüssesinin yanında bir kedi yavrusu gibi kalan adamın omzuna elini atarak;

“Berhudar olun baba!” diyordu. Burada konakladıkları birkaç gün içerisinde kendilerine edilen hizmetten oldukça memnun kalmışlardı. O süre içerisinde Sultan Selim Kozan ve Kadırlı arasındaki sürtüşmenin de farkına varmış olmalı ki ihtiyara bir latife yapmak ister.

“Dile benden ne dilersen baba, ancak sen ne istersen onun iki katını Kadırlililere vereceğim.” der. Koca ihtiyar bir anda duraksar ve ağzında gevelediği sözlerle, “Bir gözümü kör et padişahım!” diye haykırır.

Bu söz padişahın ve askerlerin çok hoşuna gider ve uzun süre gülerler. Her iki şehrin ileri gelenlerini yanına çağırıp onları kucakladıktan sonra her ikisini de ihya ederek oradan ayrılırlar.

Hasan, henüz Kadir amcanın anlattıklarını yeni bitirmişti ve gülüşmeler daha devam ediyordu ki kapı çalındı. Ayşe Kadın kapıyı hafifçe araladı. Kapının önünde duran Hasat Ağa’nın marabalarından Hüseyin’di.

“Buyur Hüseyin Efendi” diyerek geriye çekildi. Yılmaz hemen yerinden fırlayıp Hüseyin’in yanına geldi. Hüseyin, ağanın yeğenlerini çağırdığını ve hemen gelmelerini istediğini söyleyerek oradan ayrılıyordu.

Yıllar olmuştu babaları öleli. O güne kadar Hasat Ağa, bir kere annelerine talip olmak için kapılarını çalmıştı. Ayşe Kadın’ın sert karşılığında sonra bir daha da ne kendisi ne de adamları kapılarına gelmemişlerdi. “Hayrola!” dediler hep birlikte ve aralarında yaptıkları kısa istişareten sonra iki kardeş akşamın alaca karanlığında çiftliğin yolunu tuttular. Bir yandan yürüyorlar, bir yandan da ağanın kendilerini neden çağırdığı hakkında türlü tahminlerde bulunmaya çalışıyorlardı. Babaları yıllar önce öldüğü zaman arkasında kırk milyon borç bırakarak gitmişti. Hasat Ağa bunu bildiği hâlde bu konuda ağzını açıp bir kelime söylemediği gibi bir yardım da etmemişti. Yıllarca babalarının bıraktığı borcu ödemek için çırpınıp durmuşlardı. Bu yüzden Hasan; “El sıfırdan başlar, biz eksi kırktan başladık.” diye diline doladığı

sözünü her yeri geldiğinde söylemeden geçemedi. Ağanın yanına gitmeden de yine o meşhur sözünü söylemeden geçememişti.

Ağa cılız ve titreyen sesi ile “Gelin yeğenlerim, yukarı buyurun.” diyerek karşılaşmıştı onları. En son üç yıl önce bir Kurban Bayramı’nda gelmişlerdi amcalarını görmeye. Önce Hasan, ardından da Yılmaz, amcalarının elini öptüler ve yanı başındaki peykeye oturdular. Amcaları yatakta yatıyordu. Onun hasta olduğunu duymuşlardı ama durumunun bu kadar ciddi olduğunu tahmin edememişlerdi. Bir süre sessizce oturup beklediler. Birazdan köy imamı ve öğretmen de Hasat Ağa’yı ziyarete gelmişlerdi. Hâl hatır sorulup birer bardak şalgam suyu içildikten sonra Hasat Ağa söze başlıyor ve yeğenlerine dere boyundaki karpuz ekili dört dönümlük tarlayı verdiğini söylüyordu. İmam ve öğretmen bu duruma çok sevinmiş, Hasan ile Yılmaz ise şaşkınlık içerisinde bir şey söylemeden susmuşlardı. Birazdan muhtarın gelişi ile de bu senetleştiriliyordu.

Yeğenler çiftlikten çıktıklarında henüz olayın şokunu atamamışlardı. Bir süre yürüdüktan sonra Hasan sevincini içerisinde saklayamamış ve bir sevinç çığlığı atmıştı.

“Bu adam bize bitini bile vermezdi, ne oldu da birden bire böyle” diye kendi kendine söylenmeye başlamıştı Yılmaz. Ağabeyi henüz sevinç naraları atmaya devam ederken onu omzundan tutup kendisine doğru çekiyordu. Hasan bir anda duraksadı ve Yılmaz’ın sözlerini dinlemeye başladı. Ağabeyinden üç yaş küçüktü ama amcasının nasıl bir insan olduğunu iyi çözmüştü.

“Bak Ağabey, Hasat Ağa yaş tahtaya ayak basmaz. O, bu mirası verirken bile mutlaka bir hile düşünmüştür.” diyordu. Birazdan her iki kardeş de aynı kanaate varmışlardı.

Bu işin altında yatan hinliği düşünürken eve varmışlardı. Ayşe Kadın merak içerisinde çocuklarını bekliyordu. Onların bahçe kapısından girdiklerini gördüğünde ise hemen dışarı fırlamış ve ne olup bittiğini sormuştu. Hasan, olup bitenleri anlatırken annesi kafasını bir öne bir arkaya sallayıp duruyordu.

“Ne hinoğlu hindir o... Akli sıra yetimleri bir parça tarla ile kandırmaya çalışır. Koca Bekir Ağa’ya babasının mirasından dört dönümcük mü düşürmüş?”

“Anne sen de bilirsin ki babam sağlığında amcama borçlanarak paraları Adana’nın pavyonlarında karıya kıza yedirdi. Arazi mi kaldı ki versin.” diye cevaplıyordu annesinin sözlerini küçük oğlan Yılmaz. Hani haksızda değildi, Ayşe Kadın az çekmemişti Bekir’in zamparalıklarından. Sadece Adanalara gitse iyiydi. Köyde bile hırlı durmazdı. Onun yüzünden de fazla yaşayamamıştı. Genç yaşta kalpten gitmişti.

Hasat Ağa, köy öğretmeni Hikmet Hoca’nın ısrarlarına fazla karşı koyamamış

ve o çok korktuğu hastanenin yolunu tutmuştu. Neredeyse tükenmiş olarak geldiği hastaneden bir hafta sonra dipdiri olarak çıkıyor ve köyünün yolunu tutuyordu. Yorgun ve bitkin görünse de bir kez daha Azrail'e çalım atmanın keyfi gözlerine yansiyordu. Yolda gelirken “bundan sonra nasıl bir insan olmalıyım” hayalleri kuruyordu. Hastalığı sırasında dostunu düşmanını iyi tanımıştı. Evet, belki bu güne kadar o insanlara gaddarlık yapmıştı ama bundan sonrada onların Hasat Ağa'nın yanında yerleri asla olmayacaktı.

“Yok, yok bu böyle olmaz, bundan sonra hâl ve hareketlerimi düzene koyup, camiye cemaate karışmalıyım. Üç günlük dünyada insana biraz da insanlık lazım.”

Kafasında hep iyi şeyler hayal etmeye çalışsa da hastalığı sırasında kendisine yüz çeviren insanlar aklına geliyor ve iyi bir insan olma hayalinden vazgeçiyordu. Kapıdan her girenin ayağını yoklaması çok ağrına gitmişti, bir türlü unutamıyordu.

Sapa sağlam olarak köye dönüşü, hasta yatağında yatarken ölecek diye sevinenlerin pek de hoşuna gitmemişti. Geçmiş olsun demeye gelenlerin sayısı da, hastayken gelenlerden fazla değildi. Şeytan sürekli dürtüklese de o, bundan sonra iyi bir insan olmaya karar vermişti. Bu yoldan artık dönmeyecekti.

Artık hanımlarına çok kibar, marabalara karşı merhametli davranıyordu. Her öğün olmasa da günde bir iki öğün camiye gidiyor, cemaate karışıyordu. Bu, köylülerin hiç alışık olmadıkları bir şeydi. Daha önceleri bayram namazları dışında camiye uğradığı görülmemişti. Üstelik bayram namazına geldiği zamanda neredeyse imamın önünde duracak gibiydi. Bir defasında marabalarının, imamı çok önde durmasın diye uyardıkları bile olmuştu.

Havalar ısındıkça ağanın hastalığından eser kalmamıştı. Artık eskisi gibi atına biniyor, araziye geziyordu. Sonbahar gelse turaç avına bile gidecekti. Çok severdi yazları Andırın'a yaylaya gitmeyi, güzün Üce Dağ'da avlanmayı, hatta fırsat buldukça Zorkun'a çıkmayı. Andırın'a gidemeyecekti belki ama Üce Dağ'da keklik, Çukurova'da turaç avına kesin gidecekti.

“Vicdansız Hasat yine kefeni yırtmış.” sözü o günlerde köy kahvesinde akşam muhabbetlerinde çok tekrarlanır olmuştu. Köy kahvesinde söylenir de ağanın kulağına gitmez miydi hiç? Tez zamanda bu muhabbet Hasat Ağa'nın kulağına ulaşıyor ve bu sözü her duyduğu zaman içi içini yiyordu. Kendi kendisine söz de vermişti ama bu insanlara ağızlarının payını vermeyi de ihmal etmeyecekti.

Günler ilerledikçe Hasat Ağa'nın cemaate karışma sıklığı da azalır olmuş, hatta kimi zaman camiye hiç uğramaz olmuştu. Azrail korkusunu çabuk yenmiş ve belli ki eski Hasat Ağa olmaya karar vermişti. Yeğenlerine verdiği tarla aklına geldikçe homurdanıyor hatta zaman zaman “ah şu şahitler, senetler olmasa ben size sorarım” dediği de oluyordu. Hasan ile Yılmaz'ın o yıl karpuz para etmediği, tarlada kaldığı

için amcaları aleyhinde ulu orta söyledikleri şeyleri de duydukça iyice çileden çıkıyordu.

Bir turaç mevsimi daha gelmişti. “Çukurova turaç senin öz kuşun” diye mırıldanırdı her sonbaharda. Birçok zevki vardı ama ovalarda turaç avlamanın zevki onun için bir başkaydı. Yaz boyunca beslenmiş sülün gibi uçuşan kınalı kuşları görünce dayanamazdı. Sevdiği bütün kuşların seslerini çıkarmak onun en sevdiği şeylerdendi. Uzun zamandır turaç sesi çıkarmamıştı. “Füt ... füt füt ... füt ...” birkaç kere denedi ama artık nefesi yetmiyordu. “En büyük zevkimi nasıl unutturum?” dedi kendi kendine.

O sabah çiftlikteki marabalardan iki kişiyi ve Hüseyin’i de yanına alarak Üce Dağ’ın yolunu tuttular. Hüseyin hem iyi bir şofördü hem de o bölgeyi, dağları, ovaları avucunun içi gibi biliyordu. Kadirli, Kozan, Osmaniye, Toprakkale, Anavarza... Hayatı oralarda geçmişti. Hepsini çocukluktan beri adım adım gezmiş, köşe bucak ezberlemişti. Kamyoneti dağlara doğru sürüyor, sürdükçe hep birlikte büyük zevk alıyorlardı. Hasat Ağa’nın mutluluğu yüzünden okunuyordu. Bir yandan dağ taşı gözden geçiriyor, bir yandan da turaç sesi, keklik sesi çıkarmaya çalışıyordu. Birkaç deneme sonrası eskisi kadar olmasa da iyice çıkarmaya başlamıştı...

Akşam güneşi tozlu ufuklardan, kirli ışıklarını Çukurova’nın bitmek tükenmek bilmeyen sıcaklığıyla birlikte ovaya yansıtıyordu. Öğleden bu yana bir yandan köylüler, bir yandan da jandarma arıyordu ama nafile... Hasat Ağa, marabaları ve Şoför Hüseyin’i, vurdukları birkaç keklik ve turacı pişirmeleri için dere kenarında bırakıp ağzı ile keklik sesi çıkararak ormana dalmıştı. Aradan epeyce zaman geçmiş ve geriye dönmemişti. Marabalar tedirgin olmuşlar ve Hüseyin zaman geçirmeden arabaya atladığı gibi ilçeye gidip jandarmaya haber vermişti. Saatlerdir aramadıkları dere, tepe kalmamış ve Hasat Ağa’dan bir haber alamamışlardı. Güneş Üce Dağların arkasına yeni savuşmuştu ki Hasat Ağa’nın bir ardıç ağacının dibinde yatan cansız bedenini jandarmalar yeni bulabilmişlerdi. İki kaşının arasına isabet eden bir saçma ile vurulmuş ve elindeki çifteye sınıksı sarılarak ardıç ağacının dibine çökmüştü.

Jandarmalar Hasat Ağa’ya ulaştıkları zaman cesedi soğumuş ve kaskatı kesilmişti. Belli ki saatler öncesinden bu olay yaşanmıştı. İlçe hastanesinde ölüm nedeni belirlenmeye çalışılırken köyde yayılan ölüm haberine kimse inanmamıştı. Bu yıl içerisinde kaç kere hastalanmış ve her defasında ucuz kurtulmuştu ama bu sefer ölüm saatini şaşırılmamıştı. Ertesi sabah Hasat Ağa’nın, ağzı ile çıkardığı keklik sesine aldanan acemi bir avcının tüfeğinden çıkan bir saçma ile öldüğü kanaati herkeste hâkim olmaya başlamıştı. Çiftliği bir matem havası sarmış, etrafı derin bir sessizlik kaplamıştı. Sadece Büyük Hanım’ın ağlama sesi ara sıra duyuluyordu. Çiftlikteki matem havası, köyü de etkilemiş, kahvenin önünde oturan köylülerin ağızlarını bıçak açmaz olmuştu. Hayatı boyunca o kimseyi, kimse de onu

sevmemiştii ama yine de ölümü bir sonbahar gününde kara bir bulut gibi köyün üzerine çökmüştü.

Öğle namazı sonrasında ağaya karşı son görevlerini yerine getirmiş ve artık bir araya gelen herkes ağanın ölüm nedenini tartışır olmuştu. Kahve önünde toplanan kalabalığa yaklaşarak -çiftliğe taziyeye gitme- önerisini söylüyordu Boşboğazların Çopur. Yanına topladığı beş on kişi ile çiftliğe doğru yürüyor bir yandan da ağanın ölümünü, duyduklarına bir şeyler katarak anlatmaya çalışıyordu.

“İrahmatlık, baharın hasta yatağında yatarken demiştim ona dikkatli ol diye, Azırayıl sizin evin etrafında dolaşır diye amma bana kızmıştı. Bak dediğim çıktı işte.”

“Adam kaç kere kurtuldu Azrail’in elinden, kaç kere kefeni yırttı ama bir acemi kurşununa kurban gitti.” diye devam ediyordu bir diğeri...

Çiftliğin önüne geldiklerinde onları şoför Hüseyin karşılıyordu. Bahçedeki haymada taziyelerini ağanın büyük oğluna iletip fazla oturmadan kalkmayı düşünmüşlerdi giderken. Ortamın sessizliği Çopur’u rahatsız etmiş olmalıydı ki yerinde duramadı.

“Ya ağalar, koca adam öldü, ayıptır. Ağıtsız, ağlamasız cenaze evi mi olurmuş!” diyerek oradan kalkıyor ve çiftliğin hemen yakınında oturan Zılgıtçı Fatma’nın evine doğru yöneliyordu. Fatma Kadın kimsesiz garibin birisiydi. Çiftliğin hemen batı tarafında kocasından kalan tek göz bir kulübede tek başına yaşırdı. Komşularının yardımları ile hayatını devam ettirirdi. Bazen de düğünlerde zılgıt çalar, cenazelerde ağıt yakar aldığı üç beş kuruşla idare eder giderdi. Çiftliğe komşu olmasına rağmen o yaşına kadar çiftliğin yolunu bilmemişti. Ağayı hiç sevmezdi ama ara sıra Büyük Hanım’ın marabalarla gönderdiği nevaleleri de geriye çevirmezdi.

Fazla geçmeden Çopur Mehmet ve Zılgıtçı Fatma çiftliğin ön kapısında görünmüşlerdi. Çiftlik sakinleri onu “Gel bacım şöyle buyur, diye ağırlamışlardı.” Bir düğün, bir cenaze görmeye görsün asla dayanamaz ve başlardı bir şeyler söylemeye. Söyledikleri ile insanları düğünlerde güldürür eğlendirir, cenazelerde ağlatırdı.

Çardağın yan tarafındaki taburelerden birisini açığa doğru çekip üzerine oturdu. Her zaman kendiliğinden bir şeyler söylemeye başlardı ama bu sefer nedense sadece oturuyor etraftakileri derin derin süzüyordu. Adeta nutku durmuş, geldiğinden beri henüz bir şey söyleyememişti. Misafirler bir an önce kalkmak için sabırsızlanıyor, çiftlik eşrafı ise olup bitenlere bir anlam veremiyorlardı. Çopur Mehmet oturduğu sandalyeden kalkarak Zılgıtçı Fatma’nın yanına geldi.

“Fatma Bacı, bir şeyler söyle de ağlalım biraz.” diyordu alçak sesle,

“Ne söyleyeyim” diye cevap verdi Fatma.

“Söyle canım bir şeyler, hiç mi ağıt yakmadın sanki”

Fatma, birkaç kez yutkunduktan sonra;

“Ne diyem de, ne söyleyem

Ölü bizim olmayınca

Bir ağaya ağıt mı olur

Kırkı birden ölmeyince...” diye ağanın akrabalarının öfkeli, misafirlerin ise şaşkın bakışları arasında söylemeye devam ediyordu.

Oradakiler bir yandan neye uğradıklarını şaşırmış, bir yandan da gülmemek için kendilerini zor tutuyorlardı. Misafirlerden birisi hemen Fatma'nın yanına koşarak eli ile ağzını tıkıyor ve söylemesini engelliyordu. Fatma elli yıllık ömründe belki de ilk kez geldiği çiftlikten yaka paça dışarıya atılıyordu. Boşboğazların Çopur bir insanîyetlik yapmak istemiş fakat yine yüzüne gözüne bulaştırmıştı. Çiftlikten kovulmamak için ise kafasını önüne eğerek herkesten önce çiftliği terk etmişti.

Ağa öleli üç gün olmuştu. Ölüm haberi civardaki bütün köylerin hepsinde duyulmuştu. Sağlığında kimsenin düğününde, cenazesinde bulunmamıştı ama yine de geleni gideni eksik olmuyordu. Hasan ile Yılmaz o sabah taziye için çiftliğe uğramak amacıyla evden çıkmışlardı. Her sabah amcalarının kendilerine miras olarak bıraktığı karpuz tarlasının yanından geçerler, tarlada kalan karpuzları gördükçe de amcalarına bir şeyler saymadan gitmezlerdi. O sabahta yine tarlanın yanından geçiyorlardı ama her nedense her ikisinin de ağzından hiçbir söz çıkmıyordu. Tarlanın yanındaki yoldan aheste aheste ilerliyorlardı. Tam tarlanın bitimine gelmişlerdi ki yanlarında bir kamyon durdu. Kamyondakilerin kıyafetlerinden Arap oldukları anlaşılıyordu. İçlerinden birisi yarı Türkçe yarı Arapça, karpuz çekirdeği aradıklarını anlatmaya çalışıyordu. Hasan ile Yılmaz çok şaşırılmış olup bitenlere inanamıyorlardı. Hasan kamyondakilerle bir şeyler konuşmaya çalışıyor, Yılmaz ise anlamsız bakışlarla onları süzüyordu.

Babalarının mirası olarak kendilerine bırakılan dört dönümlük tarladaki karpuzları yaz boyunca satamamış, alacakları birkaç kuruş için kurdukları hayallerini gerçekleştirememişlerdi. Üstelik bütün o artıkları tarladan nasıl temizleyeceklerinin hesabını yapar olmuşlardı. Hiçbir umutları kalmadığı bir zamanda tarladaki bütün karpuzları Araplara çekirdek fiyatına da olsa satmış ve büyük bir sıkıntıdan kurtuldukları gibi gelecek seneye de o parayı sermaye yapıp kendi işlerini yapacak olmanın mutluluğu ile geliyorlardı amcalarının taziyesine...